

't Is nog tamelijk vroeg in den morgen, maar in de drukste winkelstraat van de groote handelsstad is dat niet te bemerken.

Wagens, rijtuigen, trams, voetgangers, — alles spoedt voort in verschillende richting. Uit de winkels komen al vroege koopers en de venters op straat beginnen ook hun dagwerk.

Kinderen gaan naar school, en kijken nog even hier en daar vluchtig naar het uitgestalde moois en lekkers.

Hier is een winkel van galanterieën. In de étalage-kast staan de fijnste porceleinen en kristallen vaasjes, doosjes en beeldjes. Juist staat een équipage stil en een dame in glanzend zwart fluweel gekleed stapt het magazijn binnen.

Een geur van boschvioletjes omgeeft haar als zij ons ruischend voorbijtreedt. Wat zou zij gaan koopen? En waar gaat zij zoo vroeg heen? Zeker naar eenejarige vriendin die iets héél moois moet hebben.

O kijk, dat keurige, onberispelijk gekleede heertje met zijn splinternieuwe leeren reistasch, wie zoekt hij toch? Moet hij naar 't station en is de tasch hem te zwaar?

Dat schijnt zoo, want nu roept hij een jongen aan, die hem juist tegenkomt.

„Hé daar! draag die tasch eens even voor me!” Een paar heldere bruine oogen zien snel op. De handen zijn al uit de broekzakken. „Waarheen Meneer?” „Centraal Station.” — „'t Spijt me Meneer, geen tijd, Meneer.” De handen zakken weer en de jongen loopt voort zonder omzien. Verbluft staat het heertje te kijken, dan ziet hij de tram om een hoek komen, stapt stevig aan, en bereikt juist op tijd de halte.

Plezierige reis, Mijnheer! roepen wij hem na, en vragen ons af, waarom die jongen zoo 'n haast heeft, en niet even een dubbeltje verdienen kan.

Gauw maar, want hij is haast tusschen de menschen verdwenen.

Gelukkig, hij staat stil voor dien bakkerswinkel. Zijn daar nog broodjes te krijgen? Verleidelijk liggen zij uitgestald, in 3 rijtjes

van zes, echte kadetjes! Neen, hij gaat niet binnen, hij loopt weer door, sneller dan tevoren, de eene straat uit, de andere in, naar een stille stadswijk met kleine nette burgerhuisjes.

Telkens let hij op de naambordjes, nu is hij in de Batavierenstraat. Daar loopt haast niemand, en wij kunnen hem nu beter bekijken.

Een wollen pet bedekt zijn hoofd haast geheel, zijn jasje is misschien bruin geweest, maar nu opvallend groen, en de lange, magere armen steken uit te korte mouwen, terwijl er veel gevaar is, dat ook de ellebogen spoedig zichtbaar zullen zijn. Daarentegen is de broek hem te lang en te wijd, en slobbert om zijn dunne jongensbeenen. Soms trekt hij de pijpen wat op om naar zijn schoeisel te zien, want werkelijk, hij heeft schoenen aan, wat bij zijn schamele kleeding haast niet te verwachten was. Met een blik van trots en wèlgevallen ziet hij er op neer en vermijdt zorgvuldig ieder modderig hoekje, ieder plasje tusschen de keien, want de laarzen zijn onberispelijk gepoetst, en geen spatje is er op te zien. Nauwsluitend zijn zij niet, en de zolen kunnen waarschijnlijk weinig nat verdragen, maar toch: zij mogen bekeken worden! De glimlach op het smalle jongensgezicht overtuigt je daar al van, als je hem eindelijk stil ziet staan vóór 't lage deurtje van een schoenmakerswinkelje. Vóór 't raam staat: C. Nieuwenhuis, Mr. Schoenmaker, en als 't winkelje zijn tingelend geluid laat hooren, komt de baas dadelijk vóór, om de deur voorzichtig te openen. Doordringende oogen zien den jongen aan: Zoo, zoo, daar is de nieuwe leerjongen?

„En jij wilt dus schoenmaker worden?” „Ja baas.”

Op 't jongensachtig gezicht komt een vastberaden trek. „Zóó, en ben je al een poosje in 't vak?” „Neen baas, 'k begin vandaag.” „En hoe oud ben je dan?” „Bijna vijftien.” „Hm, dan kon je wel vroeger begonnen zijn, wat deed je dan eerst?” „'k Ben koopman geweest, baas.” Een flauwe glimlach trekt over 't strenge gezicht van den schoenmaker, als hij de deur sluit en zegt: „We zullen zien, ga maar binnen.”

De jongen stapt het winkelje in, veegt stevig zijn vochtige schoenen af op het kleine matje, en volgt zijn baas 5 tredjes op, naar het kamertje dat voor werkplaats is ingericht. Een houten bankje wordt hem aangewezen en de baas neemt dadelijk den schoen op waaraan hij bezig was. Nieuwsgierig kijkt de jongen

rond. Op de tafel liggen stukken leer, spijkers, gereedschappen, alles door elkaar.

Schuin voor 't kleine raam staat de naaimachine, even raakt zijn hand aan een trosje veters dat aan een spijker hangt. „Mooie veters, baas, 'k heb ze ook verkocht, maar deze zullen duurder zijn, mijne waren van een dubbeltje 't paar.” „Deze kosten 15 ct.” zegt de baas, „en wat verkocht je dan nog meer?” — „O, schoensmeer, poetspommade, lucifers, kijk, mijn schoenen zijn met 't beste smeer geпоetst dat bestaat, kan u 't zien?”

Nu eerst valt het den baas op hoe de schoenen glimmen, en hij zegt: „Trek er eens een uit, dan kan ik hem eens bekijken.” Hij keert den schoen om, en klopt op de zool, beziet het leer, en merkt droogjes op: „Goed werk geweest, haast versleten, jammer, heb je die gekocht of gekregen?” „Noch het een, noch het ander,” zegt de jongen snel. „Nu een derde is er niet, wel? Je hebt ze toch niet....” „Baas,” valt de jongen hem in de rede, „'k heb er eerlijk voor gewerkt, ze zijn mijn eigendom, u wilt toch niet zeggen....” hij houdt op, en een hoog rood stijgt naar zijn wangen. „Nou, nou, kalm maar ventje,” zegt de schoenmaker, en hij denkt: die heeft eergevoel, dat valt me mee. Dan geeft hij den schoen terug, neemt zijn werk op en wijst den jongen hoe hij een kapotte zool los moet maken. Spoedig zijn beiden in 't werk verdiept en men hoort niets dan 't tikken van een wekkerklokje dat aan den muur hangt, en 't zeurige geluid van straatventers buiten.

Om half elf gaat de achterdeur open die van 't winkeltje in de woonkamer voert, en een breede vrouw met een opgewekt, blozend gezicht, en een helder bont boezelaar voor, komt 't trapje op, een blaadje in de hand met twee kopjes. „Zoo, zoo, is dat de nieuwe leerjongen? Nou, die lust wel een kopje koffie, dat zie ik aan zijn gezicht,” zegt ze vriendelijk. „Asjeblijft, juffrouw.”

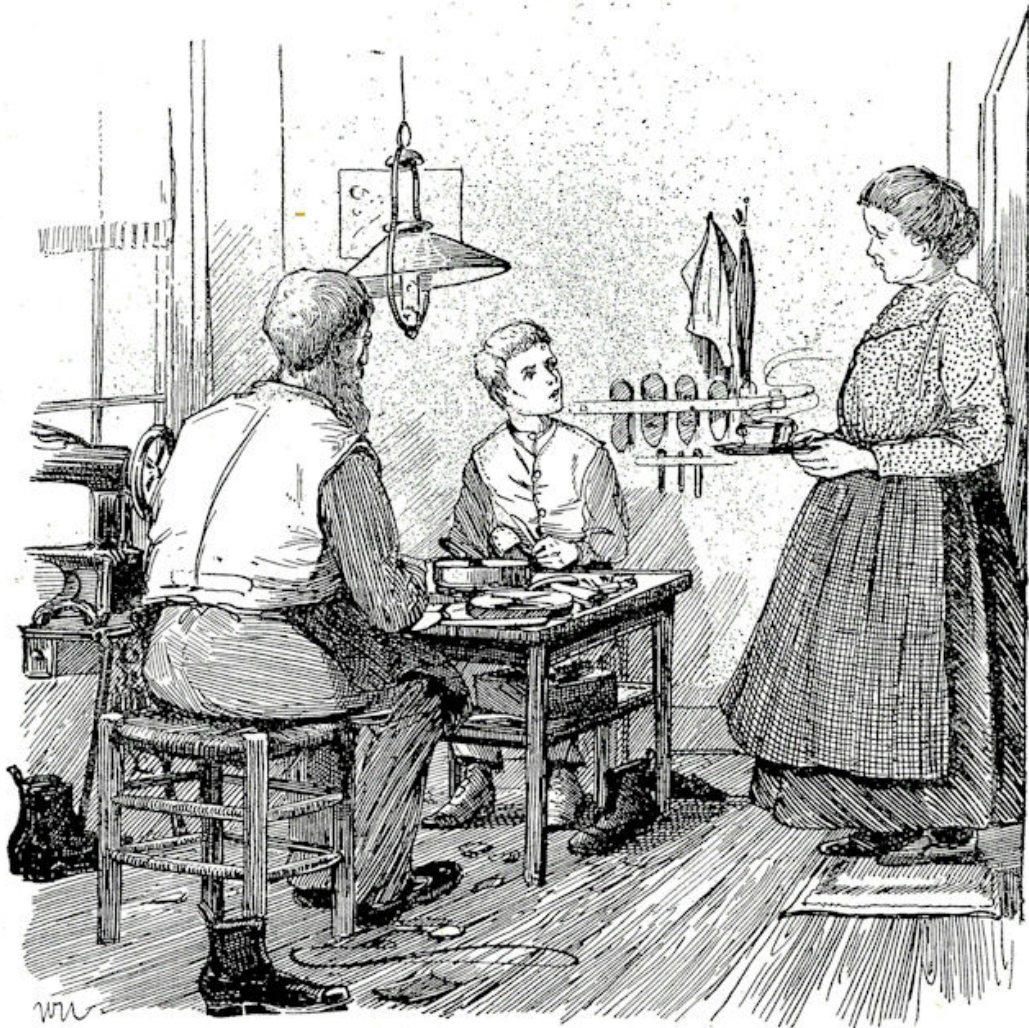
„Hoe heet je?” „Gerrit Mulder, juffrouw.”

„En waar wonen je ouders? Hier in de stad?”

Een droeve trek komt op het smalle gezicht.

„Mijn vader verdronk op zee, moeder heb ik nooit gekend,” is het antwoord. „Bij wie woon je dan?” De jongen haalt de schouders op. „Vroeger was ik bij m'n grootmoeder, tot zij stierf, dat is nu twee jaar geleden. Ze wilden me toen in 't weeshuis brengen, maar ik zei dat ik best voor mezelf kon zorgen, en toen ben ik koopman geworden.” „Had je dan geen broertjes en zusjes

die wel naar 't weeshuis gingen?" „Niemand, 'k was altijd alleen met grootmoeder, en toen ze ziek werd, zorgde ik voor haar." „Waar woon je dan nu?" Weer trekt de jongen de schouders op. „Ik woon nergens," zegt hij. „Als ik genoeg verdiend heb, maar

dat gebeurt niet vaak, dan slaap ik in de Rooie Leeuw, daar lig je fijn, maar meestal ga ik naar de Brigittensteeg, daar heb ik een stroozak op zolder, en 't is er nooit rustig, altijd volk van den kant 's nachts; maar ééns, — zijn oogen stralen bij de herinnering, toen heb ik 2 kwartjes tegelijk gehad van een Meneer die net den trein haalde omdat ik zoo hard geloopt had, en 't valies was zwaar, en toen heb ik in een echt bed gelegen!"

Juffrouw Nieuwenhuis voelt haar oogen vochtig worden. Haastig

reikt zij de kopjes toe, en daalt het trapje weer af, en de schoenmaker schuift zijn bril op 't voorhoofd, en ziet met medelijdenden blik den jongen aan. Maar deze merkt 't niet, behaaglijk en langzaam drinkt hij den zoeten drank, zet voorzichtig het kopje op tafel met een zucht omdat het zoo gauw leeg is.

„Waar eet je vanmiddag ventje?”

„Ja baas, wat zal ik zeggen, de „Rooie Leeuw” is te ver hier vandaan, daar krijg je goede erwtensoep, en als ik koud ben, zit ik daar graag een poosje, maar dat is nu niet noodig. Ik kan wel daar bij den bakker een broodje halen, en in 't plantsoen opeten, dat gaat best, dan kan ik binnen 't half uur terug zijn.”

„Ja ja,” zegt de man, „dat kan wel.” Maar even later staat hij op, en daalt voorzichtig 't trapje af. Als 't 12 uur slaat wordt, wat klaar is naar 't winkeltje gebracht en 't werk opgeruimd. De jongen wil zijn pet van den haak nemen en de straat opgaan, maar de baas houdt hem terug.

„Wacht eens jongentje, je kunt vandaag wel hier blijven, kom maar mee.”

De woonkamer kijkt uit op een binnenplaatsje, maar de tafel is voor het groote raam geschoven, en op de kozijnen staan bloeiende geraniums in helle kleuren. De tafel is gedekt met een net wit servet, en er staan 3 borden op. De stoelen zijn geboend, alles ziet frisch en zindelijk; in den hoek staat een armstoel, het lichte behangsel is bedekt met aardige platen, vroolijke landschappen in lijst, en een paar groote portretten.

In 't midden het grootste portret: een kleine jongen met krullend haar en de vroolijke bruine oogen die Gerrit meent te kennen. O ja, zóó zag Juffr. Nieuwenhuis hem aan, toen zij hem de koffie bracht. Boven 't portret hangt een cartonnen kaart met zilveren letters: „Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet, derzulken is het Koninkrijk Gods.” Stil, haast eerbiedig, kijkt de jongen rond, en durft niet te gaan zitten. Maar daar gaat de keukendeur open, en de Juffrouw verschijnt met een schotel dampende aardappelen.

Dan komt zij terug met een sauskommetje en twee schaaltes met krotten en komkommer en plaatst die aan weerszijden op tafel. Zij zet zich tegenover haar man, en nodigt Gerrit tusschen hen in.

Dan buigen zij 't hoofd voor 't tafelgebed. 't Is Gerrit als in een droom uit vroeger jaren. Ja, zóó was 't bij grootmoeder ook,

dat witte servet, en dan: eerst bidden. Nu had hij 't verleerd, hoe kon je ook bidden in de „Rooie Leeuw,” met al die pratende lachende menschen om je heen?

„O Vader, die al 't leven voedt,
Kroon onze tafel met Uw zegen
En spijs en laaf ons met dit goed
Van Uwe milde Hand verkregen.”

Gerrit zegt het zachtjes na. Is er werkelijk een Vader boven, die ook voor *hem* zorgt? 't Kan haast niet anders! De geur van de aardappelen blijft in zijn neusgaten, als hij de oogen opent ziet hij de kleurige bloemenpracht; zacht kirt de duif op 't binnenplaatsje, en alles is rust en vrede om hem heen.

„Nu Gerrit, smakelijk eten, hoor, 'k zal je maar eens opscheppen,” zegt de moederlijke vrouw, en het eenvoudige maal lijkt hem koninklijk! Met een zucht van verzadiging legt hij eindelijk de stalen vork neer, en ziet de juffrouw dankbaar aan. Nu staat de baas op, en haalt een bijbel van 't boekenrekje.

Hij leest met plechtige langzame stem Psalm 23: De Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken. Hij doet mij nederliggen in grazige weiden, hij leidt mij zachtkens aan zeer stille wateren. En 't eindigt met die heerlijke zekerheid: Ik zal in 't huis des Heeren blijven tot in lengte van dagen. Juffrouw Nieuwenhuis heeft de handen gevouwen, ja, haar ziel woont „in het huis des Heeren,” en het is er zéér goed. Maar over het gezicht van den jongen glijdt een schaduw. Dat is voor hen, maar niet voor hem.

Straks moet hij weg, terug naar de Brigittensteeg, daar ligt zijn armelijk bundeltje kleeven naast zijn stroozak, daar zijn geen grazige weiden of stille wateren. Maar.... hij heeft 't vandaag goed gehad, hij moet tevreden zijn. Misschien later, als hij heel goed oppast, misschien....

„Kom Gerrit, wij gaan weer aan 't werk hoor.” Opgewekt spreekt de baas, en de jongen voelt weer moed en lust opkomen voor 't nieuwe werk dat hij altijd begeerde. Geen oogenblik verluiert hij dien dag en 't spijt hem als de avond invalt.

(Wordt vervolgd.)

(Vervolg en slot).

Lang, veel langer dan gewoonlijk, brandt de lamp dien avond in de woonkamer van den schoenmaker. Man en vrouw zitten tegenover elkaar en denken aan een tijd, lang voorbij. Hoe jong en krachtig waren zij toen! Hoe vroolijk klonk een kinderstemmetje in deze zelfde kamer! Hoe dikwijls had hun kleine jongen paardje gereden op vader's knie, en aan den blonden baard getrokken, die nu geheel vergrijsd is. Hoe blij hadden zij samen gelachen, neen, streng was hij voor dat kind nooit geweest, zóó hadden zijn leerjongens hem niet gekend.

Waarom was het anders geworden? Waarom was hij soms hard en bitter van binnen? Telkens als hij Gods Woord las, dan smolt dat gevoel weg als de sneeuw bij de koesterende zonnestrallen, maar als hij urenlang zat te werken en niet *zijn* jongen bij hem, maar een vreemde, dien hij niet vertrouwen kon, als hij ondervond hoe arglistig het hart van een mensch is, en 't hem aan liefde ontbrak om zulk een jong hart te leiden, ja, dan kwam de teleurstelling, en dan wilde de bitterheid weer boven komen. Waarom ontnam hem God zijn eenig kind, aan wien hij zijn werk had willen overdragen? Met wien hij oud had willen worden en 't zou hem niet gedeerd hebben.

En zij die tegenover hem zit, zij kent zijn gedachten. Zij kan ze niet wegnemen. Zij kan de rimpels niet altijd wegstrijken van zijn voorhoofd. Maar zij weet dat hij strijdt, en dat de overwinning niet ver is. Dat lachende kind heeft zij ook liefgehad en aan 't moederhart gedrukt, en tot zijn laatsten ademtucht heeft het geweten wat het zegt: eene moeder te hebben.

Maar toen de Goede Herder haar lam wegdroeg naar het oord der zaligen, toen was 't haar als had zij 't Hem zelf in de armen gelegd, en daarmee was de bitterheid des doods geweken. Haar had de smart omhoog getrokken. Zóó zeker wist zij dat de Heiland haar lieveling méér liefhad dan zijzelf hem kon liefhebben — en

dat hij voor goed „bezorgd” was, en zóó onzelfzuchtig was zij in haar liefhebben, dat zij met heilige vreugde aan haar kind kon denken, en die vreugde louterde haar méér dan de smart louteren kan.

Maar waarom moeten zij vandaag telkens en telkens aan hun kind denken? Is 't omdat een ander groot kind aan hun tafel heeft gezeten op de plaats die *hem* toekwam? Of was 't de dankbaarheid van dien armen jongen voor het eenvoudige maal? Hun vorige leerjongens waren ook behoeftig, maar niet zóó. Zij hadden een eigen „nestje” waar zij 's avonds teruggewacht werden, en hoe armoedig 't ook was, zij voelden er zich thuis. Maar deze jongen was „nergens thuis.” Niet in de Brigittensteeg, en niet in de „Roode Leeuw.” Niemand zou hem missen als hij zijn stroozak niet opzoekt, dadelijk zou een ander die plaats innemen. En de éénige die hij liefhad, lag op het kerkhof. Hoe kon zoo'n jongen in deze koude wereld zijn bestemming vinden? Zijn bestemming bovenal om kind van God te zijn? En in 't moederhart ontwaakte het oude gevoel, de behoefte om al haar koesterende liefde te geven aan een jong hulpbehoevend menschenkind. Waarom was haar man zoo stil? Is hij ook geroerd door het korte eenvoudige verhaal van ontbering en verlatenheid? Zij durft niet te begrijpen, zij wacht tot hij gaat spreken.

Maar zij wacht lang. De courant is gelezen, de bril afgezet, baas Nieuwenhuis zit stil en staart voor zich uit. Eindelijk staat hij op en gaat naar 't midden van de kamer. Lang kijkt hij naar 't zonnige kindergezichtje op 't groote portret. 't Is hem als ziet het hem vragend aan.

„Vrouw,” zegt hij weifelend, „hebben wij nog iets van een matras op zolder, of is die weggegeven?” „Neen man, die hebben wij nog, maar geen ledikant?”

„Een deken misschien over?” „Ja, nu wel twee, en van den winter kunnen we verder zien.” Verbaasd kijkt hij zijn vrouw aan. Heeft zij al begrepen waar hij heen wil? „Ja, zie je” — hij krabt zich achter 't oor — „die jongen wil mij niet uit de gedachten. Hij mag dáár niet meer slapen, dat kunnen we niet toelaten, hij leert daar meer kwaad dan goed, en hij is nog niet bedorven. En waarheen anders? Zou je denken dat hij te vertrouwen is, moeder?”

„Dat weet ik niet,” zegt zij zacht, „maar ik geloof dat wij hem

moeten opnemen om 's Heeren wil. En verder behoeven we ons geen zorgen te maken, vader."

"Ja, maar 't komt op jou neer, vrouw, en als je je aan hem gaat hechten, en 't valt tegen, nu, je weet er alles van."

"Dan moeten we dat dragen," zegt ze kalm, „zoo'n beetje zorg meer zal mij geen kwaad doen," en zij lacht haar gulle jonge lach van vroeger. „Ik geloof niet, dat hij ons vertrouwen misbruiken zal... als wij goed voor hem zijn." Zij houdt plotseling op. „Ja vrouw, 'k begrijp je wel, maar je hoeft niet bang te zijn, daarmee is 't nu voor goed uit, à die strengheid geeft niets, en als God niet barmhartig voor mij is, dan..." zijn stem breekt, en hij zinkt terug in zijn stoel. Nu staat de vrouw op, en haar zachte hand is op zijn schouder.

"Vader," fluistert ze, „God is barmhartig, en daarom stuurt Hij ons dit arme kind. 't Onze is veilig, en dit heeft aan alles gebrek. Hij heeft al een plaats in mijn hart, en God zal je zegenen als je hem een plaatsje inruimt, zal 'k maar zeggen, je begrijp me wel, hè?"

Ja, hij begrijpt het ook wat God van hem wil. Zijn oogen worden zacht en er komt een nieuwe glans in. Zijn besluit staat vast, en aan hem zal 't niet liggen, als het plan mislukt.

En de arme jongen op zijn stroozak droomt van grootmoeder die weer met hem aan tafel zit, en schrikt dan wakker van een half-dronken-kerel, die de deur van de gelagkamer openstoot..... maar 't is zijn laatste nacht in de Brigittensteeg.

Baas Nieuwenhuis heeft geen spijt gehad dat hij den nieuwen leerjongen een plaatsje gaf op zijn zolder en... in zijn werkplaats.

Gerrit leerde niet alleen, maar nam alles in zich op wat tot het vak behoorde, en de baas kreeg er schik in hem langzamerhand méér te kunnen opdragen dan aan eenigen jongen vóór hem. En was de baas eerst bang dat het zittende leven hem op den duur niet bevallen zou, de vroolijkheid van den jongen bewees het tegendeel. Eerst was hij opvallend stil, en de baas bedacht dikwijls een boodschap om hem wat vrijheid en beweging te bezorgen.

Nu, dat deed Gerrit graag en hij floot zijn lustigste deuntjes als hij door de straten ging, die hij als zwerver dikwijls met een troosteloos hart doorgestaan was, of... als teleurgesteld „koopman." Maar als hij aan 't werk was en de baas zoo dicht bij hem zat dan kwam de oude vrees boven dat het niet voor lang, zeker

niet „voor goed” zou zijn. En dat maakte hem stil. En 't groote ontzag voor den ernstigen man, die uit zichzelf weinig sprak, en die in Gerrit's oog de beste schoenmaker was uit de geheele stad, dat ontzag maakte hem soms beklemd, als was de afstand tusschen hem en den baas eigenlijk te groot om vertrouwelijk te zijn.

Heel lang kon dat gevoel echter niet duren. Want er was nog iemand in huis, en als hij maar 't puntje van haar neus zag, dan kwam al 't jongensachtige, ja ook 't kinderachtige, in hem naar boven. Dan moest hij even een grapje vertellen dat hij op straat gehoord had, dan moest zij zien hoe netjes het kinderschoentje was uitgevallen, dat hij alleen verzoold had, dan wachtte hij, zooals een hond die de ooren opsteekt als hij zijn meester hoort aankomen, — of zij hem ook iets te bevelen had, en pijsnel was hij heen en terug als zij iets vergeten had te halen of als de boodschap haar ongelegen kwam.

En zijn gedachten scheen zij te kunnen raden, dat ondervond hij méér dan eens. Een bemoedigend knikje bracht hem tot de lichte werkelijkheid terug als hij op 't punt stond zich te gaan verdiepen in zijn droevig verleden.

Eens waren een troepje vroolijke kinderen in 't winkeltje geweest en hadden verteld van al de pret die zij zouden hebben want Va was jarig, en één had aan Gerrit gevraagd: wanneer is jouw vader jarig? Juffrouw Nieuwenhuis kwam juist met haar balletjestrommeltje aanloopen, en ving de vraag op. „O, wat 'n nieuwsgierig Aagje, dat vertelt hij je niet, hoor! Maar 't is al heel gauw, en pret zullen wij ook hebben, dat verzeker ik je!”

Op dien dag hadden Juffrouw Nieuwenhuis en Gerrit een gewichtig geheim met elkaar, waarvan de baas niets weten mocht.

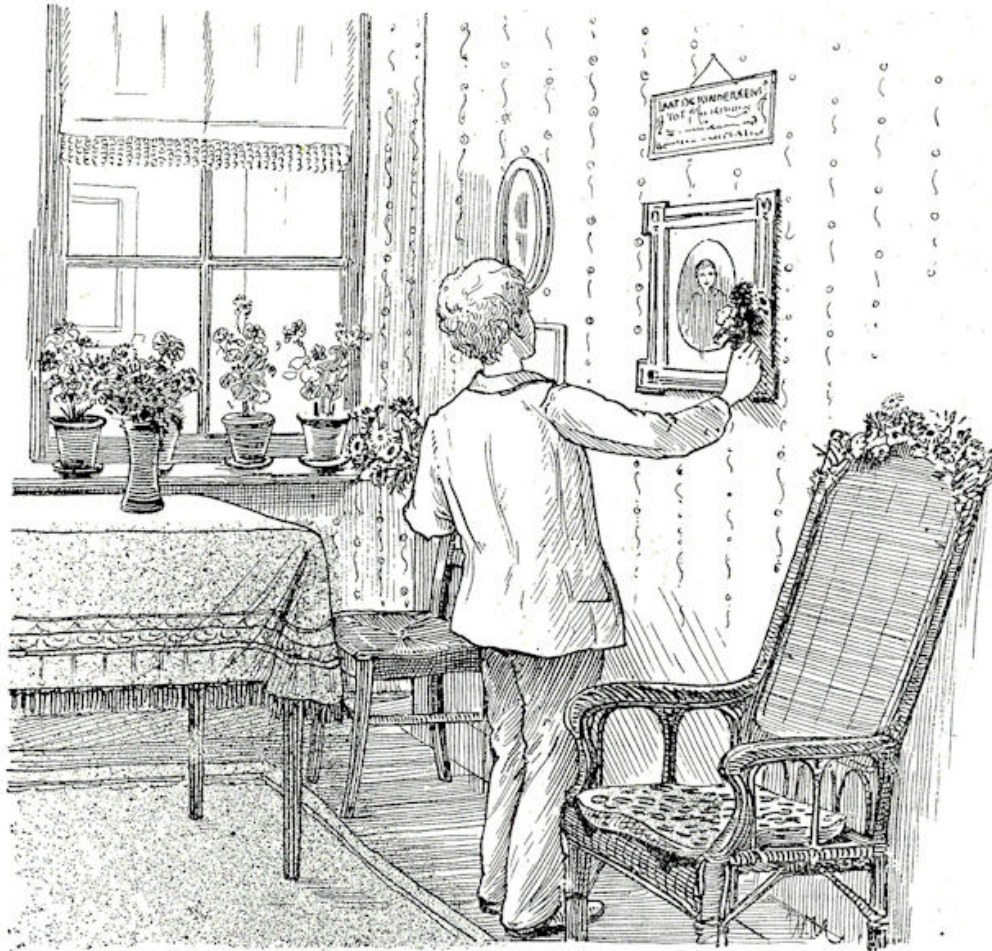
En sinds dien dag was 't ook dat hij zich sterker dan ooit voelde aangetrokken tot den stillen man, die verdriet kende evenals hij, en de vurige wensch kwam in hem op, om hem vroolijk te zien.

Veertien dagen later vierde baas Nieuwenhuis zijn verjaardag.

Dikwijls was die dag haast ongemerkt voorbijgegaan want zijn familie woonde ver weg en in de stad had hij weinig omgang. Maar nu zou 't anders zijn. 't Was dan ook een kroonjaar, maar dat gaf zoo'n groot verschil niet.

„De derde man brengt de spraak an,” zei men vroeger, en hier bracht het derde lid van 't kleine gezin de feestvreugde aan. Terwijl de baas 's avonds te voren de courant las hadden handige

jongensvingers de werkplaats met groene takjes versierd. Boven 't deurtje stond met groote letters „welkom” te lezen. Een paar laarzen, het laatste werk van den schoenmaker, waren op een hoog tafeltje gezet, in iedere laars waren een paar asters gestoken, en een groot papier hing er aan te bengelen waarop in dikke letters: bekroond met de zilveren medaille! En voor dag en dauw was Gerrit

stilletjes naar beneden geslopen en had den grooten leunstoel versierd en den schoorsteen en den spiegel, en ook had hij voorzichtig een bloem gehecht op het portret van den lieven, kleinen jongen.

Op dien dag brak de zon door in 't hart van baas Nieuwenhuis, en God gaf hem terug wat hij hem voor een tijd ontnomen had: het vaderschap en den vadersnaam, en toen Gerrit dien avond naar bed ging voelde hij zich de gelukkigste jongen van de geheele stad, want hij had voor goed een tehuis.